

Missä on se äsken syntynyt juutalaisten kuningas?

Matt. 2:1-12

Saarna Liedon kirkossa loppiaisena 2010

Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme ja Herralta Jeesukselta Kristukselta.

Tämän juhlapäivän evankeliumi kutsuu meidät kumartamaan Betlehemin lasta ja iloitsemaan Hänestä yhdessä Idän tietäjien kanssa.

Matteus on tallentanut meille lukemani ihmeellisen kertomuksen Idän tietäjistä. Tekstimme ymmärtämisen kannalta on heti aluksi syytä korostaa, että tullimies Matteus avaa syvällisellä ja läpiajatellulla tavalla Herran Jeesuksen pelastusteot ja sen, kuka Vapahtajamme oli ja on. Tarkkaavaiset lukijat huomaavat, että Matteuksen evankeliumin läpi kulkee kolme punaista lankaa. Niistä yhteen on tekstimme sidoksissa. Ensimmäinen punainen lanka alkaa jo ensimmäisestä luvusta ja päättyy viimeiseen. Se koskee nimeä Immanuel, suomennettuna: ”Jumala on meidän kanssamme”. Koko evankeliumi päättyy siihen. Herra Kristus sanoo meille: ”Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” Kolmas punainen lanka alkaa kolmannesta luvusta ja päättyy viimeisen tuomion kuvaukseen luvussa 25. Sen aihe on: ”Herra Kristus on Moosesta suurempi profeetta.”

Toinen punainen lanka alkaa heti evankeliumin toisen luvun alusta eli tämän juhlapäivän tekstillä. Sen aihe on Kuningas. Idän tietäjät saapuvat kumartamaan äsken syntynyttä juutalaisten kuningasta. Evankeliumin toiseksi viimeisessä eli 27. luvussa Hänen ristinsä päällekirjoituksena on: ”Tämä on Jeesus, juutalaisten kuningas”.

Huomaamme, miten taidokkaasti evankelista Matteus on punonut nämä kolme punaista lankaa ihmeelliseksi ilosanomaksi ihmiskunnan pelastamisesta. Jumala on meidän kanssamme. Hän on profeettojen profeetta, Hän on kuningasten Kuningas.

Ryhdyimme nyt tutkimaan tekstiimme ja käymme seurustelemaan Idän tietäjien kanssa.

Lähdemme pitkälle matkalle heidän kanssaan kaukaa Persiasta. Saavumme heidän seurassaan Heroksen vastaanotolle Jerusalemiin ja suuntaamme sieltä Betlehemistä kumartamaan äsken syntynyttä Kuningasta.

1. Nyt pitkälle matkalle kumartamaan Kuningasta!

Taivaan tähtien erityinen merkki sytyttää Idän tietäjien sydämissä valtavan ihastuksen. Juuri nyt on käynnistymässä aikakausien käänne. Uusi ja uudenlainen aikakausi alkaa vielä tänä vuonna. Näin he puhuivat pyhän innon vallassa. Nyt lähdemme Palestiinaan kumartamaan äsken syntynyttä juutalaisten kuningasta.

Me täältä Liedon kirkosta lähdemme matkalle heidän kanssaan.

Edessä on matkaa ainakin 1500 kilometriä. Pääosa siitä on näännyttävää autiomaata, samanlaista autiomaata, kuin missä israelilaiset vaelsivat 40 vuotta vapauduttuaan Egyptin orjuudesta. Autiomaata on aina ja kaikkina aikoina osa kristittyjen vaellusta. Se tarkoittaa kuivuuden ja epäilyksen aikoja, jolloin usko tuntuu sammuvan kokonaan.

Niin millaista on vaelluksemme ollut? Jos kuulen oikein, useimmista penkeistä kuuluu vain hiljainen huokaus: Ei ole kehumista! Ei ole kehumista!

Entä Idän tietäjät? He keinuvat kameliensa selässä, toiset painavat jalkaisin hirmuista vauhtia. Kukaan ei näytä malttavan pitää edes lepotaukoja. Kaikilla heillä on kova kiire jatkaa matkaa päästäkseen mahdollisimman pian perille. Heidän kasvoillaan loistaa innostunut odotus. Suuri asia on vallannut heidät niin väkevästi, etteivät he näytä edes väsyvän tästä ainakin kuukauden kestäneestä vaelluksesta pölyssä ja helteessä.

Ystävät! Ystävät! Jokaisen meidän otsaamme ja rintaamme on piirretty sen kuninkaan merkki, jota Idän tietäjät ovat matkalla kumartamaan. Tämä merkki on aikakausien käänteen merkki: ”Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle” (2.Kor.5:17). Älkäämme siis väsykö, vaan rientäkäämme Idän tietäjien tavoin innokkaasti kohti päämäärää ja voittopalkintoa, johon Jumala on meidät kutsunut (vrt. Fil.3:14) Sen vakuutena on Jumalan itsensä otsaamme ja rintaamme kasteessa piirtämä ristin merkki. Päätäväisyyteen ja sitkeyteen meitä tässä kannustavat Idän tietäjät.

2. Herodeksen vastaanotolla Jerusalemissa

Karavaanimme pysähtyy hetkeksi ennen Jerusalemiä. Kuningas Heroksen valtaisan rakennusinnon jäljiltä kaupunki on kauniimpi ja hohdokkaampi kuin koskaan ennen tai sen jälkeen. Tuolla siis on syntynyt nyt se juutalaisten kuningas, joka tuo aikakausien käänteen. Näin huokailevat onnellisina Idän tietäjät.

Mutta he kokevat Herodeksen vastaanotolla kauhean yllätyksen, ikään kuin he olisivat tulleet kammottavaan käärmeiden pesään. Herodes itse säikähtää pahan päiväisesti Idän tietäjien tuloa ja koko kaupunki joutuu kuohuksiin. Näin siksi, että ihan äskettäin Herodes on antanut äskettäin teloituttaa kaksi poikaansa. Kaikki pelkäävät häntä. Idän tietäjät aistivat, että täällä totuus on valhetta ja valhe totuutta. Katukivetkin kuiskivat epäluuloa, juonittelua, kateutta; pelko, kauhu on kaikkialla käsin kosketeltavissa. He huomaavat, etteivät olisi voineet tulla huonompaan aikaan pahempaan paikkaan.

Tilanne rauhoittuu vähitellen, kun Herodes lopulta ymmärtää, että Idän tietäjät aio mitenkään sotkeutua kuningashuoneen perimysriitoihin. Hän pitää heitä harmittomina uskonnollisina intoilijoina ja antaa ylipappiensä neuvojen saattelemana jatkaa matkaa Betlehemiin.

Se, mikä näyttää suurelta ja mahtavalta, vangitsee ihmisten mielet. Suuren vallan vetovoimaa pysyvät vastustamaan vain sydämessään todella hurskaat. Suuri valta turmelee väistämättä jokaisen, joka joutuu sen noidan silmään. Suureen valtaan sisältyy aina Jumalan vastustajan kutsu Herralle Kristukselle: ”Tämän kaiken min annan sinulle, jos polvistut eteeni ja kumarrat minua.” Joka tähän suostuu, niin kuin Herodes, hänen käsissään kaikki turmeltu. Tämän kiusauksen kohdalla vain sellainen pysyy pystyssä, joka aina ja kaikessa asettaa ensimmäisen käskyn ylimmäksi ohjenuorakseen. Jos kansa ei enää kysy, mikä on Jumalan tahto, vaan luulee selviytyvänsä oman viisautensa varassa, tulemme siihen, mihin nyt oma kansamme on luisumassa. On paljon äänekkäitä julkisuuden vaikuttajia, jotka haluavat, että Jumala, kirkko ja uskonto on työnnettävä syrjään ja hävitettävä. Jos vain rahan, vallan ja nautinnon tavoittelu ohjaavat kansaamme, ei meillä ole tulevaisuutta. Siitä Herodes on meille paljon puhuva esimerkki. Idän tietäjät ymmärsivät, että se juutalaisten kuningas, jota he halusivat kumartaa, ei ole voinut syntyä Herodeksen palatsissa, jolle loistossa ei löytynyt vertaa koko silloisessa maailmassa eikä ehkä myöhemminkään. Tämän loiston ja runsauden, niin meillekin käsittämättömän ylellisyyden keskellä kuristi ihmisiä henkinen autius ja pelko.

3. Kuninkaan kumartaminen Betlehemissä

Idän tietäjät lähtevät Jerusalemissa kohti etelää iltapäivän aikaan. Kun ilta alkaa hämärtyä, he huomaavat ihmeekseen, että heidän taivaalla näkemänsä tähti kulkee heidän edellään. Se valaisee heidän tiensä ja pysähtyy lopulta ja asettuu Betlehemissä yhden talon kohdalle. Täynnä riemua he menevät sisään ja heittäytyivät maahan lapsen edessä ja antavat hänelle lahjansa: kultaa, suitsuketta ja mirhaa.

Mikä sytyttäisi samanlaisen riemun meidän sydämissä? Vain se, että Jumalan otsaamme ja rintaamme piirtämä merkin annamme ohjata meidätkin äsken syntyneen juutalaisten, niin ei vain juutalaisten, vaan kaikkien kansojen kuninkaan seimen äärelle. Tämä meihin piirretty merkki auttaa meille toiseksi kyvyn kumartua ainoan oikean, elävän Jumalan edessä. Betlehemin lapsi on samalla kertaa Ihminen ja Jumala, Jumala ja ihminen.

Tämä on suuri salaisuus, se on yli ymmärryksemme käyvä salaisuus. Kun viivymme tämän salaisuuden äärellä, avautuu se meille, ja täyttää meidät suurella ilolla samoin kuin Idän tietäjätkin. Ajatelkaa, Ystävät, että Betlehemin lapsi ottaa kantaakseen koko maailman jumalattomuuden. Kun kohtaamme jotakin jumalattomuutta itsessämme tai ympärillämme, ihmetelkäämme sitä, että tämänkin hän otti kantaakseen.

Suurin ihmetyksen aihe on siinä, että hän otti kantaakseen myös minun oman jumalattomuuteni, ei vain Herodeksen murhanhimon, ei vain Pietarin kieltämiset ja Saul-Paavalin vainovimman, ei vain kaikkien terroristien perkeleellisyyden, vaan myös minun jumalattomuuteni. Kun näin ihmettelemme tätä pientä lasta, synnyttää Pyhä Henki väistämättä sydämissämme sanomattoman ilon.

Kuunnelkaamme lopuksi, miten Luther puhuu tästä ihmeellisestä lapsesta:

”... riuhtaise itse seimen ääreen katsomaan äidin syyliä, kiinny tuohon lapsukaiseen, neitsyen poikaan, ja seuraa katseellasi, kuinka hän syntyy, kasvaa, elää ihmisten parissa, opettaa, kuolee, nousee kuolleista, kohoaa kaikkia taivaita ylemmäs ja pitää vallassaan kaikkea. Niin kuin aurinko karkottaa sumupilvet, niin sinä voit hajottaa kaikki pelot ja harhakuvat. Tämän näyn seuraaminen pitää sinut oikealla tiellä, niin että seuraat Kristuksen jälkiä sinne, minne hän on mennyt” (Galatalaiskirjeen selitys, Thurenin käännös, sivu 48). Amen.